

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2023 M. VASARIO 24 D. ĮSAKYMO NR. 3D-107 „DĖL ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ GEROS AGRARINĖS IR APLINKOSAUGOS BŪKLĖS REIKALAVIMŲ, TAIKOMŲ NUO 2023 METŲ, APRAŠO PATVIRTINIMO” PAKEITIMO

2024 m. d. Nr. 3D-
Vilnius

1. P a k e i ĉ i u Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. vasario 24 d. įsakymu Nr. 3D-107 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2023 metų, aprašo patvirtinimo“:

1.1. Pakeičiu 3.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.1. pareiškėjai, einamųjų metų paraiškoje deklaruojant daugiametes pievas (Žemės ūkio naudmenų ir kitų plotų klasifikatoriaus (toliau – Klasifikatorius) kodai DGP, DGA, ~~DGI~~, AGP, EPT, EPG, SPT, ŠLT, EBB, 5PT-2, MNP, MNŠ, ~~DKP, EKP~~), privalo jų plotą išlaikyti, o ~~suarus~~ **suare** (esant aprašo 3.3 papunkčio sąlygai), privalo atkurti. Esant aprašo 3.3 papunkčio sąlygai, privalo suartą plotą atkurti, kaip nurodyta aprašo 3.2 papunktyje bei detalizuota Daugiametė ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 3D-40 „Dėl Daugiametė ganyklų arba pievų atkūrimo tvarkos aprašo patvirtinimo;“

1.2. Pakeičiu 3.4 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.4. atkurtos daugiametės pievos ir deklaruojamos Klasifikatoriaus kodu AGP, laikomos daugiametėmis nuo deklaravimo dienos, jei pareiškėjas įsipareigoja atkurtame plote deklaruoti daugiametes pievas mažiausiai 5 metus. Daugiametės, natūralios ir pusiau natūralios pievos, kurių Klasifikatoriaus kodai DGP, ~~DGI~~, EPT, EPG, SPT, ŠLT, EBB, 5PT-2, MNP, MNŠ, nesant reikalavimo atkurti daugiametes pievas, anksčiausiai gali būti deklaruojamos praėjus penkeriems metams po paskutinio ariamosios žemės nustatymo KŽS_DR5LT žemės ūkio naudmenų sluoksnyje atitinkamame plote;“

1.3. Pakeičiu 3.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„3.6. pievų ir ganyklų iki 5 metų plotams, deklaruojamiems DGI, **DKP, EKP kodais**, suteikiamas daugiametės pievos statusas su sąlyga, kad tokie plotai bus deklaruojami šiuo kodu bent penkerius metus iš eilės.“;

1.4. Pakeičiu 5 punktą ir jį išdėstau taip:

„5. Už aprašo 4.3 papunktyje išdėstytų reikalavimų nesilaikymą taikomos GAAB reikalavimų pažeidimų sankcijos, tačiau jeigu bendras **Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 dirvožemio erdvinių duomenų rinkinyje Dirv_DR10LT** nustatytas durpžemių ~~ir šlapynių~~ plotas deklaruojamame lauke yra mažesnis nei 10 proc., bet ne didesnis kaip 1 ha, už reikalavimų nesilaikymą sankcija netaikoma; be to, pareiškėjas **įžvelgdamas durpžemių plotų nustatymo netikslumus, pareiškėjas gali apie tai pranešti ir pažymėti Paraiškų priėmimo informacinėje sistemoje pateikdamas tos vietos nuotraukas su laiko ir vietos žyma. Rekomenduojama pateikti ir papildomą informaciją (prakasos nuotraukos), kuri padėtų VĮ Žemės ūkio duomenų centrui greičiau patikslinti durpžemių plotus.**“;

1.5. Pakeičiu 8.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„8.2. privaloma kiekvienais metais nuo lapkričio 15 d. iki kovo 15 d. užtikrinti bent minimalų žolinių augalų auginimą (apsėti, palikti ražienų laukus per žiemą arba palikti kitas augalų liekanas). Ražienų ar augalų liekanų dirbimas nuėmus derlių ir neplanuojant minimumu laikotarpiu apsėti yra draudžiamas;“

1.6. Pakeičiu 9 punktą ir jį išdėstau taip:

„9. Įgyvendinant 6 GAAB standartą „Minimali dirvožemio danga siekiant išvengti, kad dirvožemis bus tuščias pažeidžiamiausiais laikotarpiais“, pareiškėjams kiekvienais metais nuo ~~gruodžio 1 d.~~ **lapkričio 15 d.** iki kovo 15 d. taikomi šie reikalavimai:“;

1.7. Pakeičiu 9.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.1. deklaruojantiems iki 50 ha paramai tinkamo ploto, ne mažesniame nei 50 proc. pareiškėjo deklaruotos ariamosios žemės plote (įskaitant ir sodų ir uogynų plotus) turi būti auginami žemės ūkio augalai arba paliekamos ~~neapartot~~ ražienos arba kitos augalų liekanos. **Ražienų plotuose draudžiamas arimas, tačiau nėra draudžiamas žemės dirbimas bearimiu būdu, t.y. ražienų paviršius gali būti lengvai kultivuotas taip, kad ražienos išliktų matomos;**“

1.8. Pakeičiu 9.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„9.2. deklaruojantiems daugiau nei 50 ha paramai tinkamo ploto, ne mažesniame nei 65 proc. pareiškėjo deklaruotos ariamosios žemės plote (įskaitant ir sodų ir uogynų plotus) turi būti auginami žemės ūkio augalai arba paliekamos ~~neapartot~~ ražienos arba kitos augalų liekanos. **Ražienų plotuose draudžiamas arimas, tačiau nėra draudžiamas žemės dirbimas bearimiu būdu, t.y. ražienų paviršius gali būti lengvai kultivuotas taip, kad ražienos išliktų matomos;**“

1.9. Pakeičiu 10.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„10.6. aprašo 10 punkte išdėstytas reikalavimas netaikomas:

10.6.1. kai paraiškoje deklaruojama iki 10 ha ariamosios žemės;

10.6.2. kai paraiškoje deklaruotos **daugiametės pievos arba pievos iki 5 m.** (Klasifikatoriaus ~~IV, VI grupės~~ kodai: AGP, DGP, DGA, DGI, EPT, EPG, SPT, 5PT-2, ŠLT, EBB, MNP, MNŠ, DKP, EKP, GPŽ, RZV, 5PT-7, 5PT-8, MAJ, DGJ) sudaro daugiau nei 75 proc. paramai tinkamo ploto;

10.6.3. kai paraiškoje ~~deklaruoto~~ **deklaruotos pievos iki 5 m.**, pūdymu **žalasis pūdymas** (kodai: PDŽ) ir (arba) ~~ankštinių augalų~~ **ankštiniai augalai** (Klasifikatoriaus kodai: GPŽ, RZV, 5PT-7, 5PT-8, MAJ, DGJ, PUP, PPO, PPE, VIK, ŽIR, AVN, PEL, LEŠ, LUB, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER, PER, AKM, BMI, **ŽMI, PDŽ**) sudaro daugiau nei 75 proc. deklaruotos ariamosios žemės;

10.6.4. ~~sertifikuotiems~~ ekologiniams ūkiams, **sertifikuotiems** pagal 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) Nr. 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologišku produktų ženklinimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas \(EB\) Nr. 834/2007](#);

~~10.6.5. Klasifikatoriaus III ir IV grupės kodais deklaruotiems plotams~~

1.10. Pakeičiu 11.3 papunktį ir jį išdėstau taip:

„11.3. nuo 2024 m. pareiškėjai ne mažiau nei 4 proc. savo deklaruojamos ariamosios žemės ploto turi skirti kraštovaizdžio elementams (įskaitant ~~negamybinėms~~ **negamybines veikloms veiklas** ir ~~sistemoms~~ **systemas**: „Kraštovaizdžio elementų priežiūra“, „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“, „Daugiamečių žolių juostos“, „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“, „Eroduotos žemės keitimas pievomis“ ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“, „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamoje žemėje“) ir (arba) žaliajam pūdymui

arba

~~ne mažiau~~ 7 proc. savo deklaruojamos ariamosios žemės gali skirti tarpiniams pasėliams (įsėlis ir (arba) posėlis), **ir** (arba) azotą kaupiantiems augalams (~~azotą kaupiantys augalai, nurodyti~~ Klasifikatoriaus ~~II, III grupėse~~ **kodai: PUP, PPO, PPE, VIK, ŽIR, AVN, PEL, LEŠ, LUB, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER, PER, AKM, BMI, ŽMI**) su sąlyga, kad 3 proc. iš šių 7 proc. sudarys kraštovaizdžio elementai ir (arba) žalasis pūdymas;“

1.11. Pakeičiu 11.4.1 papunktį ir jį išdėstau taip:

„11.4.1. įsėlis sėjamas į pagrindinius pasėlius balandžio 1 d.–liepos 1 d., įsėjant ~~aprašo 10.5.1.1 papunktyje~~ ~~minimumus~~ žolinius augalus (**Klasifikatoriaus kodai: LIC, DOB, BAR, SER, GPŽ, RAV, RAŽ, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, LIN, RAP, SAU, ŽIR, PUP, SJO, LUB, VIK, AVN, LEŠ, BMI**), kurie turi būti sudygę ir matomi lauke po pagrindinės rūšies augalų derliaus nuėmimo nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. iki spalio 1 d. Įsėlių galima išlaikyti trumpiau, nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 6 savaites, o pareiškėjas po derliaus nuėmimo – ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu iselis@nma.lt ar naudodamasis mobiliąja programėle „NMA agro“ informuoja Agentūrą apie sėją, nuroydamas valdos kodą, KŽS ir lauko numerius, tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas įsėlio išlaikymo dirvoje terminas. Įsėlinių augalų plotai, dalyvaujantys kompleksinės ekologinės sistemos **„Veiklos ariamojoje žemėje“** veikloje „Tarpiniai pasėliai“, laikomi atitinkančiais 8 GAAB standartui keliamus reikalavimus;“

1.12. Pakeičiu 11.4.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

„11.4.2. posėlis sėjamas po ankstyvųjų bulvių, ankstyvųjų daržovių, javų arba rapsų derliaus nuėmimo ne vėliau nei rugpjūčio 15 d., sėjant **posėlinius** ~~aprašo 10.2 papunktyje nurodytus~~ augalus (Klasifikatoriaus kodai: ŽIR, PUP, SJO, LUB, VIK, AVN, LEŠ, RAV, RAŽ, GAB, GAJ, RID, ALR, JUD, KAN, LIN, FAC, GRI, RAP, LIC, SAU, DOB, BAR, SER, GPŽ, AVI, KRV, KRŽ, KVV, KVŽ, KVK, MIV, MIŽ, RUV, RUŽ, FAC, GRI, AKM, KTŽ), kurie turi būti sudygę ir matomi lauke po pagrindinės rūšies augalų derliaus nuėmimo nuo einamųjų metų rugsėjo 1 d. iki spalio 10 d. Posėlį galima išlaikyti trumpiau, nei nurodyta, jei jis nepertraukiamai išlaikomas dirvoje bent 6 savaites, o pareiškėjas, pasėjęs posėlį, ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas el. paštu poselis@nma.lt ar naudodamasis mobiliąja programėle „NMA agro“ informuoja Agentūrą apie sėją, nuroydamas valdos kodą, KŽS ir lauko numerius, tikslią sėjos datą, nuo kurios bus skaičiuojamas posėlio išlaikymo dirvoje terminas. Posėlinių augalų plotai, dalyvaujantys kompleksinės ekologinės sistemos „Veiklos ariamojoje žemėje“ veikloje „Tarpiniai pasėliai“, laikomi atitinkančiais 8 GAAB standartui keliamus reikalavimus;“

1.13. Papildau 11.5¹ papunkčiu:

„11.5¹. pagal ekologines sistemas „Trumpaamžių medingųjų augalų juostos“ (Klasifikatoriaus kodas MAJ), „Daugiamečių žolių juostos“ (Klasifikatoriaus kodas DGJ), „Ariamųjų durpžemių keitimas pievomis“ (Klasifikatoriaus kodas DKP), „Eroduotos žemės keitimas pievomis“ (Klasifikatoriaus kodas EKP) ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas „Melioracijos griovių šlaitų priežiūra“ (Klasifikatoriaus kodai: 5PT-11 ir 5PT-12), „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“ (Klasifikatoriaus kodas 5PT-8) deklaruojamo ploto, taip pat žaliojo pūdymo ir azotą kaupiančių augalų, minimų ~~aprašo 11.3 papunktyje~~, ploto perskaičiavimo koeficientas yra 1, t. y. 1 m² atitinka 1 m² užskaitos ploto.“;

1.14. Pakeičiu 11.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

„11.6. pareiškėjams netaikomas ~~aprašo 11.3 papunktyje išdėstytas~~ reikalavimas, kai paraiškoje:

11.6.1. deklaruojama iki 10 ha ariamosios žemės;

11.6.2. deklaruotos **daugiametės pievos arba pievos iki 5 m.** (Klasifikatoriaus ~~IV, VI grupės~~ kodai: **AGP, GPŽ, DGP, DGA, DGI, EPT, EPG, SPT, 2PT-2 5PT-2, ŠLT, EBB, MNP, MNŠ, DKP, EKP, GPŽ, RZV, 5PT-7, 5PT-8, MAJ, DGJ**) sudaro daugiau nei 75 proc. paramai tinkamo ploto;

11.6.3. ~~deklaruotas deklaruotų pievų iki 5 m., pūdymas žaliojo pūdymo (kodai: PDŽ)~~ ir (arba) ~~ankštinių augalų~~ **ankštinių augalų** (kodai: **GPŽ, RZV, 5PT-7, 5PT-8, MAJ, DGJ, PUP, PPO, PPE, VIK, ŽIR, AVN, PEL, LEŠ, LUB, DOB, ESP, BAR, LIC, GAR, OŽI, SER, PER, AKM, BMI, ŽMI, PDŽ**) plotas sudaro daugiau nei 75 proc. ariamosios žemės.“;

1.15. Pakeičiu 14 papunktį ir jį išdėstau taip:

„14. Už GAAB reikalavimų nesilaikymą taikomos sankcijos, kaip nurodyta ~~Sankcijų už geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimus~~ **Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimus** taikymo metodikoje, **patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m.**

balandžio 7 d. įsakymu Nr. 3D-232 „Dėl Sankcijų už paramos sąlygų reikalavimų pažeidimų taikymo metodikos patvirtinimo“ .“;

1.16. Pakeičiu priedą:

1.16.1. pakeičiu 1.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

~~„1.6. medžių ir krūmų grupės, miškeliai, apleistos sodybvietės ir ūkiniai pastatai, kurie yra įsiterpę arba ne mažesniu kaip 1 metro ir ne didesniu kaip 5 metrų atstumu ribojasi su pareiškėjo deklaruota ariamąja žeme;“~~ **medžių ir krūmų grupės, miškeliai, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus).“**

1.16.2. papildau 1.9 papunkčiu:

„1.9. Grioviai, kurių plotis 1–10 m., griovio atkarpos ar viena griovio šlaito atkarpa, kuri nuo pareiškėjo deklaruotos ariamosios žemės lauko besiribojančios kraštinės yra nutolusi ne didesniu kaip 5 m atstumu.“

1.16.3. pakeičiu 2.2.2 papunktį ir jį išdėstau taip:

~~„2.2.2. kai juostų plotis daugiau kaip 10 m iki 20 m imtinai – 1 ilgio metras atitinka 0,001520 ha kraštovaizdžio elemento ploto. Minimalus plotas 0,01 ha;“~~

1.16.4. pakeičiu 2.6 papunktį ir jį išdėstau taip:

~~„2.6. medžių ir krūmų grupės, miškeliai, apleistos sodybvietės~~ **medžių ir krūmų grupės, miškeliai, žolinė danga, želdynai ir (ar) želdiniai (įskaitant apleistas sodybvietes ar apleistus ūkinius pastatus) – 0,0001 ha (1 m²) atitinka 0,0002 ha kraštovaizdžio elemento ploto. Tinkamas plotas ne mažiau kaip 0,01 ha imtinai ir ne daugiau kaip 0,5 ha imtinai;“**

1.16.5. papildau 2.9 papunkčiu:

„2.9. grioviai, kai jų plotis daugiau kaip 1 m imtinai iki 10 m imtinai – 1 ilgio metras atitinka 0,0015 ha kraštovaizdžio elemento ploto. Minimalus plotas 0,01 ha;“

2. N u s t a t a u, kad šis įsakymas galioja 2024 m. ir vėlesniais metais pateiktoms paraiškoms.

Žemės ūkio ministras